

Zu ukrainischen Adjektiven

1. Semantisch-morphologische Klassen

Aufgabe 1: Verschaffen Sie sich mittels der angeführten Beispiele einen Überblick über die Typen von Adjektiven, die im Ukrainischen wie auch im Russischen und anderen Sprachen in Bezug auf Bedeutung und bildbare Formen zu unterscheiden sind.

- (1a) бідний, багатий, дорогій, добрий, давній, малий, поганий, шанівний, ...
- (1б) білий, чорний, червоний, біловолосий, миловідний, сіро-голубий, ...
- (2a) адресний, англійський, грибний, деревний, патріотичний, політичний, ...
- (2б) модний, морозний, південний, південно-західний, проблемний, східний, ...
- (3) батьківський, студентський, звірський; баб'ячий, вовчий, собачий, ...
- (4) авторів, братів, лікарів, Сергіїв; доччін, мамин, Ларісин, сестрін, ...
- (5) другий, дев'ятий, перший, сімдесятий, сороковий, сьомий, ...

2. Die Deklination der Adjektive

R u s s i s c h	Kasus	Singular bei hartem Stammauslaut			Singular bei weichem Stammauslaut			Plural, h.	Plural, w.
	N.	добрый	доброе	добрая	осінний	осіннее	осінняя	добрые	осінние
G.	доброго		добрый	осіннього		осінньої	добрых	осінних	
D.	доброму		добрый	осінньому		осінній	добрим	осіннім	
A.	добрый (-ое) /-ого		добрый	осінний (-ее) / -его		осінню	добрые/-ых	осінние/-их	
I.	добрим		добрый	осіннім		осінню	добрими	осінніми	
P.	добрим		добрый	осінньому		осінній	добрим	осіннім	

U k r a i n i s c h	Kasus	Singular bei hartem Stammauslaut			Singular bei weichem Stammauslaut			Plural, h.	Plural, w.
	N.	добрий	добре	добра	осінній	осіннє	осіння	добрі	осінні
G.	доброго		добрий	осіннього		осінньої	добрих	осінніх	
D.	доброму		добрий	осінньому		осінній	добрим	осіннім	
A.	добрий (е) /-ого		добрый	осінній (-є) / -ього		осінню	добрі/ -их	осінні/-их	
I.	добрим		добрый	осіннім		осінню	добрими	осінніми	
P.	доброму /-ім		добрий	осінньому /-ім		осінній	добрим	осіннім	

Aufgabe 2: Vergleichen Sie die Deklinationsmuster im Russischen und Ukrainischen und stellen Sie die morphologischen Besonderheiten der ukrainischen Adjektivdeklination heraus.

Aufgabe 3: Bestimmen Sie Genus und Numerus der folgenden Adjektive und ordnen Sie diese den oben (Punkt 1) unterschiedenen 5 Klassen sowie dem harten oder weichen Stamm auslaut zu.

працьовита, ведмедів, вчорашнє, сестрині, північна, ковалового, дерев'яний, заяча, батькова, братовим, жовтім, поетових, шостої, восьмий, синє, глибокі, краснавічий, сибірські, сінова, собачого, столичну, телячий, соловейкова, фінальні, лівої, милій, історичному, січневий, західне, близьке, зубатий, початкова; весел, зелен, красен, молод;

Aufgabe 4: Bestimmen Sie die Grundform zu den Adjektiven aus Aufgabe 3 und deklinieren Sie diese.

1.3. Die Komparation der Adjektive

Aufgabe 5: Verschaffen Sie sich einen Überblick über die Komparationsformen.

Positiv	Komparativ		Superlativ	
	synthetischer	analytischer	synthetischer	analytischer
веселі́й	веселі́ший	бі́льш / менш веселі́й	(що-/ як-) найвеселі́ший	найбі́льш / найменш веселі́й
пі́зний	пі́зніший	пі́зний	найпі́зніший	пі́зний
до́вгий	до́вший	до́вгий	найдо́вший	до́вгий
коро́ткий	коро́тший	коро́ткий	найкоро́тший	коро́ткий
рі́дкий	рі́дший / рі́дкіший	рі́дкий	наирі́дший / наирі́дкіший	рі́дкий
дорогі́й	доро́жчий	дорогі́й	найдоро́жчий	дорогі́й
товсті́й	то́вщий / товсті́ший	товсті́й	найто́вщий / найтовсті́ший	товсті́й
га́рний (хоро́ший)	кращі́й		найкращі́й	га́рний (хоро́ший)
до́брый	лі́пший (лу́ччий)		найлі́пший (найлу́ччий)	до́брый
мали́й	ме́нший		найме́нший	
вели́кий	бі́льший		найбі́льший	

Aufgabe 6: Analysieren Sie die Bildungsweise der Komparationsstufen und stellen Sie fest, welche Suffixe und Konsonantenwechsel in den synthetischen Formen auftreten.

(1) ті́хий	→	ті́хший	(4) ду́жий	→	ду́жчий
м'які́й	→	м'які́ший	(5) важкі́й	→	ва́жчий
бага́тий	→	бага́тший	тяжкі́й	→	тя́жчий
молоді́й	→	молоді́ший			
(2) тонкі́й	→	то́нший	(6) близькі́й	→	блі́жчий
швидкі́й	→	шві́дший	вузькі́й	→	ву́жчий
легкі́й	→	ле́гший	низькі́й	→	ні́жчий
гладкі́й	→	глад́ший, гладкі́ший	дорогі́й	→	доро́жчий
(3) широ́кий	→	ши́рший	(7) висо́кий	→	ві́щий
глибо́кий	→	гли́бший	товсті́й	→	то́вщий
дале́кий	→	да́льший	кра́сний	→	кра́щий

Übung 7: Welche Regularitäten lassen sich bei den obigen Formen mit den Suffixen -ш- und -ч- sowie bei den folgenden mit -иш- in Bezug auf die Betonung feststellen?

(1) бі́лий	→	бі́ліший	(3) жи́лавий	→	жи́лавіший
чо́рний	→	чорні́ший	акті́вний	→	акті́вніший
ще́дрый	→	ще́дріший	холо́дний	→	холо́дніший!
(2) блі́дий	→	блі́діший	(4) боязкі́й	→	боязкі́ший
лихі́й	→	лихі́ший	голосні́й	→	голосні́ший
рі́дкий	→	рі́дкіший	передові́й	→	передові́ший